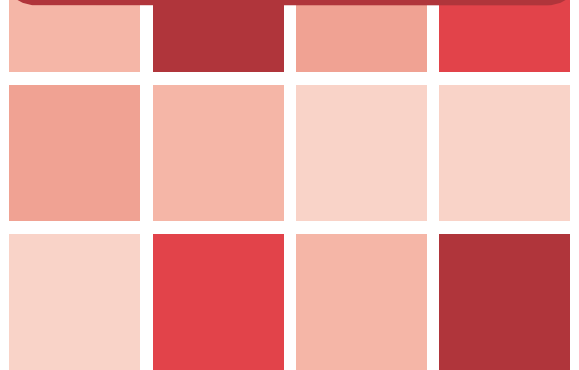

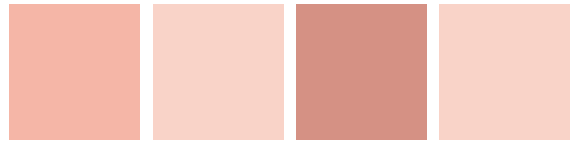

Податоци за идентификација

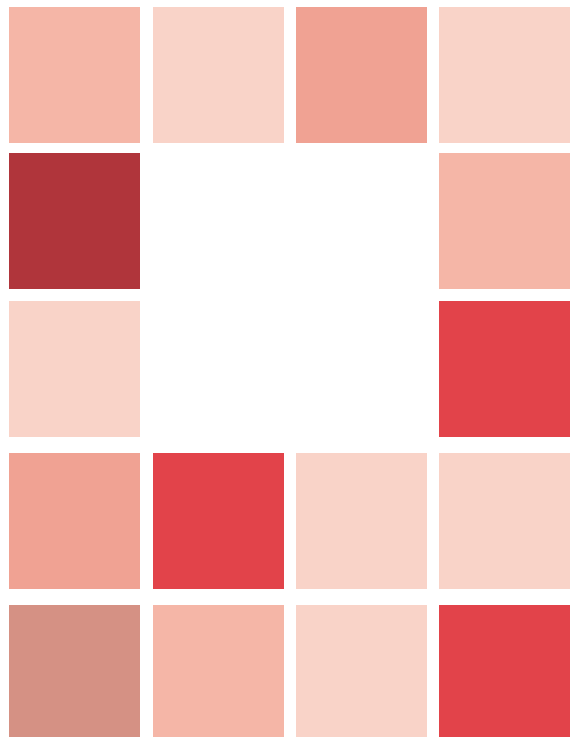
PROGRESS IN INTERNATIONAL READING LITERACY STUDY

ПИРЛС

ПИЛОТ ТЕСТИРАЊЕ во четврто одделение

Државен испитен центар
ул. „Васил Ѓоргов“ бб
1000 Скопје

Насоки

Во овој тест, ќе прочиташ приказни или написи и ќе одговориш на прашања за она што си го прочитал/а. Некои делови можеби ќе ти се лесни и можеби некои делови ќе ти се потешки.

Ќе се побара од тебе да одговориш на различни типови на прашања. Во некои од прашањата ќе ти бидат дадени четири можни одговори. Ти ќе го одбереш најдобриот одговор и ќе го пополниш крукчето до одговорот.

Пример 1 покажува ваков тип на прашање.

Пример 1

1. Колку денови брои една недела?

- А 2 дена
- Б 4 дена
- В 7 дена
- Г 10 дена

Крукчето до „7 дена” е пополнето затоа што неделата има 7 дена. Ако не си сигурен/а за одговорот на прашањето, пополни го крукчето до одговорот кој мислиш дека е најточен и продолжи на следното прашање.

Ако одлучиш да го промениш одговорот на прашањето, нацртај ~~X~~ преку твојот прв одговор, вака: ~~X~~. Потоа пополни го крукчето до твојот одговор.

Пример 2 покажува како да го направиш тоа.

Пример 2

2. Колку денови брои една недела?

- А 2 дена
- Б 4 дена
- В 7 дена
- Г 10 дена

На некои од прашањата ќе треба да ги напишеш твоите одговори во просторот предвиден во брошурата. Пример 3 покажува едно вакво прашање.

Пример 3

3. Каде оди малото момче откако ќе ја најде книгата?

До Пример 3 има молив со број 1. Ова значи дека прашањето носи 1 поен.
До Пример 4 има прашање со молив број 3. Ова значи дека прашањето носи 3 поени.

Пример 4

4. Што го прави крајот на приказната и среќен и тажен? Користи го она што си го прочитал/а во приказната за да ти помогне да објасниш.

Ќе имаш 40 минути работа во тест-брошурата и потоа ќе направиш кратка пауза. Потоа, ќе работиш уште 40 минути.

Дади сè од себе да ги одговориш сите прашања. Ако не можеш да одговориш на некое прашање, премини на следното.

Стоп

Не продолжувај понатаму додека не ти биде кажано.

Зајакот го најавува земјотресот

од Розалинд Кервен

Си бил некогаш некој зајак кој секогаш бил загрижен. „Оф, леле“ мрморел тој по цел ден, - „Оф, леле, леле!“

Најмногу бил загрижен за тоа дека може да има земјотрес. „Бидејќи ако има,“ - си велел тој во себе, „Што ќе биде со мене?“

Тој посебно бил загрижен за ова едно утро кога еден огромен овошен плод паднал од блиското дрво - ТРАС - од кој целата земја се стресла.

Зајакот потскокнал.

„Земјотрес!“ - извикал тој.

И потоа се стрчал преку полето да ги предупреди своите роднини.

„Земјотрес! Бегајте, спасувајте се!“

Сите зајаци побегнале од полињата и како споулавени трчале по него.

Трчале преку рамните полиња, низ шумите, реките и по ридовите, попатно предупредувајќи ги другите роднини.

„Земјотрес! Бегајте, спасувајте се!“

Сите зајаци побегнале од реките и рамните полиња, ридовите и шумите и како споулавени ги следеле другите.

Додека стигнале до планините, десет илјади зајаци тропале со стапалата како гром по угорнините.

Набргу стигнале до највисокиот врв. Првиот зајак погледнал назад за да види дали земјотресот се доближува, но сè што можел да види било едно големо стадо забрзани зајаци.

Потоа, погледнал напред и сè што можел да види биле планини и долини, а во далечината се гледало светкавото сино море.

Додека стоел така забреван, се појавил еден лав.

„Што се случува?“ - прашал тој.

„Земјотрес, земјотрес!“ - дрдореле сите зајаци.

„Земјотрес?“ - прашал лавот. „Кој го виде? Кој го слуша?“

„Прашајте го него, прашајте го него!“ - извикале сите зајаци, покажувајќи кон првиот.

Лавот се свртел кон зајакот.

„Ве молам, господине,“ рекол зајакот срамежливо, „Јас си седев мирно дома кога одеднаш се слуша страшен тресок, земјата се стресе и јас знаев дека тоа мора да е земјотрес, господине. И така потрчав најбрзо што можев за да ги предупредам останатите да си ги спасат своите животи.“

Лавот го погледнал зајакот со своите длабоки, паметни очи.

„Братко, мој, ќе бидеш ли доволно храбар да ми покажеш каде се случи таа ужасна несреќа?“

Зајакот навистина не се чувствувал доволно храбар по сето тоа, но чувствувал дека може да му верува на лавот.

Па, доста срамежливо, тој го повел лавот назад надолу по планините и ридовите, преку реките, рамнините, шумите и полињата, сè додека најпосле не дошле повторно кај неговиот дом.

„Еве, тука го слушнав тоа, господине.“

Лавот разгледал наоколу и набргу го здогледал огромниот овошен плод којшто беше паднал толку бучно од своето дрво.

Го кренал плодот со својата уста, се качил на една карпа и го пуштил плодот да падне повторно на земја.

ТРАС!

Зајакот потскокнал. – „Земјотрес! Брзо - бегајте - тукушто повторно се случи истото!“

Но, одеднаш сфатил дека лавот се смее. А потоа видел како плодот нежно се тркала покрај неговите нозе.

„Ох,“ - прошепотил тој. „И покрај сè, тоа не беше вистински земјотрес, зарем не?“

„Не,“ - рекол лавот, „Не беше, нема потреба да се плашиш.“

„Колку *глунав* зајак сум бил јас!“

Лавот се насмевнал љубезно. „Не грижи се, братко! Сите ние - дури и јас - понекогаш се плашине од нешто што не можеме да го разбереме.“

И така тој се вратил назад до десетте илјади зајаци кои сè уште чекале на врвот од планината за да им каже дека сега е сосема безбедно да се вратат дома.

Прашања   **Зајакот го најавува земјотресот**

1. Која била најголемата грижа на зајакот?

- А лавот
- Б ударот на плодот
- В земјотресот
- Г паднатиот плод

2. Од што се затресла целата земја?

- А од земјотрес
- Б од еден огромен плод
- В од разбеганите зајаци
- Г од паѓањето на едно дрво

3. Работите се случувале брзо откако зајакот викнал: „Земјотрес!“. Најди и препиши **два** збора што го покажуваат тоа.

 1. _____

 2. _____

4. Каде сакал лавот да го однесе зајакот?

 _____

②
①
①
⑧
⑨

①
①
⑧
⑨

5. Зошто лавот го испуштил плодот на земја?

- А за да го натера зајакот да избега
- Б за да му помогне на зајакот да го земе плодот
- В за да му покаже на зајакот што се случило
- Г за да го насмее зајакот

6. Како се чувствувал зајакот откако лавот го испуштил плодот на земја?

- А налутено
- Б разочарано
- В глупаво
- Г загрижено

7. Напиши **два** начини на кои лавот се обидел да направи зајакот да се чувствува подобро на крајот од приказната.

1. _____

_____

2. _____

_____

8. Мислиш ли дека на лавот му се допаѓал зајакот? Што се случува во приказната што го покажува тоа?

_____

_____

- ②
- ①
- ①
- ⑧
- ⑨

- ①
- ①
- ⑧
- ⑨

9. Како се менуваат чувствата на зајакот низ приказната?

На почетокот на приказната зајакот се чувствувал _____

_____

затоа што _____

_____

На крајот на приказната зајакот се чувствувал _____

_____

затоа што _____

_____

- ②
- ①
- ①
- ⑧
- ⑨

10. Од она што го прават во приказната, ти дозна какви се лавот и зајакот. Опиши во што се разликуваат лавот и зајакот и што прави секој од нив што го покажува тоа?

---

11. Која е **главната** порака во приказната?

- А Бегај од неволја.
- Б Провери ги фактите пред да те фати паника.
- В Дури ни на љубезните лавови не може да им се верува.
- Г Зајаките се брзи животни.

Стоп

Крај од овој дел од брошурата.
Те молиме престани со пишување.

Ноќите на морските папагалчиња

од Брус МекМилан

Секоја година, црно-бели птици со портокалови клунови го посетуваат исландскиот остров Хејмаеј. Овие птици ги викаат морски папагали. Познати се и како „кловнови на морето“ поради нивните светли клунови и невешти движења. Морските папагали се чудни летачи при полетување и слетување бидејќи имаат крупни тела и куси крилја.

Хана живее на островот Хејмаеј.

Секој ден пребарува по небото. Додека гледа од високо, од еден стрмен гробен надвиснат над морето, го здогледува својот прв морски папагал за таа сезона.

Си шепнува за себе - „Лунди“, што на исландски значи морски папагал.

Набргу небото е ишарано со нив како со точки - морски папагали, насекаде има морски папагали. Од својот зимски престој на море тие се враќаат на островот на Хана и на блиските ненаселени острови за да снесат јајца и да ги израснат своите папагалчиња. Овие „кловнови на морето“ секоја година се враќаат во истите гнезда. Тоа е единствен пат кога доаѓаат на брегот.

Хана и нејзините другарчиња се искачуваат на стрмните гребени за да ги набљудуваат птиците. Гледаат како паровите птици се потчукнуваат една со друга со клуновите. Секој пар што го набљудуваат наскоро ќе се грижи за јајце сместено длабоко во стрмниот гребен. Кога од птичјите јајца ќе се

изведат малите пиленца, родителите им носат риба во гнездото за да ги нахранат. Секое пиленце ќе израсне во младо морско папагалче. Ноќите на морските папагалчиња ќе дојдат кога секое морско папагалче ќе го направи својот прв лет. Иако до ноќите на морските папагалчиња има уште неколку седмици, Хана веќе размислува да подготви неколку картонски кутии.

Цело лето возрасните морски папагали ловат риби и се грижат за своите пиленца. До август, цвеќињата ќе ги покријат гнездата. Кога цвеќињата целосно ќе расцветаат, Хана знае дека завршило чекањето на ноќите на морските папагалчиња.

Скриените пиленца веќе израснале во млади морски папагалчиња. Сега е време Хана и нејзините другарчиња да ги извадат своите картонски кутии и батериски ламби за ноќите на морските папагалчиња. Почнувајќи од оваа вечер, па во текот на следните две недели, морските папагалчиња ќе почнат да заминуваат за да ја поминат зимата на море.

Во темнината на ноќта, морските папагалчиња ги напуштаат своите гнезда за да го направат својот прв лет. Тоа е мал лет, со брзи движења на крилјата, од високите стрмни гребени. Најголем дел од птиците успешно слетуваат, плеснувајќи се во морето под нив. Но некои од нив се збунуваат од селските светла – веројатно мислат дека тоа се зраците на месечината што се одбиваат од водата. Стоотици млади морски папагалчиња секоја ноќ треснуваат на земја во селото. Неспособни да полетаат од рамното земјиште, тие трчаат наоколу и се обидуваат да се скријат.

Хана и нејзините пријатели ќе ја поминат секоја ноќ барајќи ги беспомошните морски папагалчиња кои не успеале да стигнат до водата. Но во потрага по нив, исто така, ќе појдат и селските мачки и кучиња.

Дури и ако мачките и кучињата не стигнат до нив, морските папагалчиња може да бидат прегазени од автомобили или камиони. Децата мора први да ги најдат залутаните морски папагалчиња. До десет часот навечер улиците на Хејмаеј се полни со деца кои талкаат наоколу.

Хана и нејзините другарчиња се натпреваруваат за да ги спасат морските папагалчиња. Опремени со батериски ламби, тие талкаат низ селото пребарувајќи ги темните места. Хана здогледува едно морско папагалче. Се затрчува кон него, го зграпчува и внимателно го става во картонска кутија.

Веќе две недели сите деца од Хејмаеј спијат до доцна наутро за да можат да останат надвор до доцна во ноќта. Тие спасуваат илјадници млади папагалчиња.

Секоја ноќ Хана и нејзините другарчиња ги носат спасените морски папагалчиња дома. Следниот ден, носејќи кутии полни со морски папагалчиња, Хана и другарчињата слегуваат на плажата.

Време е морските папагалчиња да бидат пуштени на слобода. Хана прва ослободува едно од нив. Го држи високо

за да може папагалчето да се навикне да мавта со крилјата. Потоа, држејќи го морското папагалче цврсто во своите раце, таа замавнува со него нагоре во воздухот и го фрла кон водата покрај стрмниот гребен. Морското папагалче мавта со крилјата и изминува мало растојание пред успешно да слета, плеснувајќи се во водата.

Ден по ден, морските папагалчиња на Хана отпловуваат, сè додека ноќите на морските папагалчиња не завршат и оваа година. Додека ги гледа последните морските папагалчиња и возрасните морски папагали како заминуваат за да ја минат зимата на море, Хана се збогува со нив до следната пролет. Им посакува среќен пат, извикувајќи „До видување, до видување!“.

1. Зошто морските папагали се невешти при полетувањето и слетувањето?
  - Ⓐ Живеат во ледена земја.
  - Ⓑ Скоро никогаш не излегуваат на брегот.
  - Ⓒ Времето го поминуваат на високи стрмни гребени.
  - Ⓓ Имаат крупни тела и куси крилја.

2. Каде ја минуваат зимата морските папагали?
  - Ⓐ во стрмните гребени
  - Ⓑ на плажата
  - Ⓒ на море
  - Ⓓ на мразот

3. Зошто морските папагали доаѓаат на островот?
  - Ⓐ да бидат спасени
  - Ⓑ да бараат храна
  - Ⓒ да снесат јајца
  - Ⓓ да научат да летаат

4. Како Хана знае дека е време морските папагалчиња да полетаат?
  - Ⓐ Родителите им носат риба на морските папагалчиња.
  - Ⓑ Цвеќињата се целосно расцветани.
  - Ⓒ Пиленцата се скриени.
  - Ⓓ Летото тукушто почнало.

5. Што се случува за време на ноќите на морските папагалчиња?
- Ⓐ Паровите морски папагали се потчुकнуваат еден со друг со клуновите.
  - Ⓑ Морските папагалчиња го прават својот прв лет.
  - Ⓒ Од јајцата на морските папагали се изведуваат пиленца.
  - Ⓓ Морските папагалчиња доаѓаат од морето на брегот.
6. Што можеле луѓето од селото да направат за да ги спречат морските папагалчиња да не слетуваат таму по грешка?
- Ⓐ да ги изгаснат светлата
  - Ⓑ да ги подготват кутиите
  - Ⓒ да ги чуваат мачките и кучињата дома
  - Ⓓ да ги свртат своите батериски ламби кон небото

Во прашањата 7 и 8 треба да објасниш како Хана ги спасува морските папагалчиња.

7. Објасни како Хана ја користи батериската ламба за да ги спаси морските папагалчиња.

---

8. Објасни како Хана ги користи картонските кутии за да ги спаси морските папагалчиња.

Ⓓ
Ⓒ
Ⓑ
Ⓒ
Ⓓ

Ⓓ
Ⓒ
Ⓑ
Ⓒ
Ⓓ

9. Според текстот, со каква опасност биле соочени морските папагалчиња?

- Ⓐ да се удават кога слетувале во морето
- Ⓑ да се загубат во гнездата
- Ⓒ да не добиваат доволно риби од своите родители
- Ⓓ да бидат прегазени од автомобили и камиони

10. Зошто треба да е дење кога децата ги ослободуваат морските папагалчиња? Користи ги информациите од текстот за да објасниш.

---

11. Што прават морските папагалчиња откако Хана и нејзините другарчиња ќе ги ослободат?

- Ⓐ шетаат по плажата
- Ⓑ полетуваат од стрмните гребени
- Ⓒ се кријат во селото
- Ⓓ пливаат во морето

12. Напиши две различни чувства кои Хана можеби ги имала откако ги пуштила морските папагалчиња на слобода. Објасни зошто би можела да го има секое од чувствата.

1. _____

---

2. _____

- ①
- ②
- ③
- ④
- ⑤
- ⑥
- ⑦
- ⑧
- ⑨

- ②
- ①
- ③
- ④
- ⑤
- ⑥
- ⑦
- ⑧
- ⑨

13. Дали **ти** би сакал/а да појдеш и да спасуваш морски папагалчиња со Хана и нејзините другарчиња? Искористи го она што го прочита за да ти помогне да објасниш.

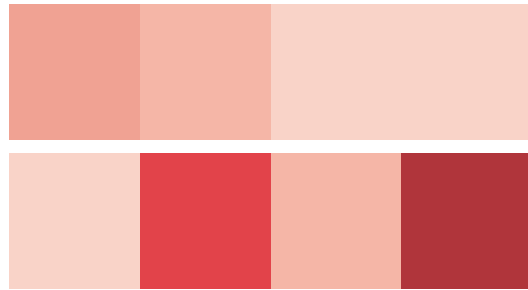
---

②
①
①
⑧
⑨

Стоп

Крај од овој дел од брошурата.
Те молиме престани со пишување.

**PROGRESS IN INTERNATIONAL READING
LITERACY STUDY**

ПИРЛС

**ПИЛОТ ТЕСТИРАЊЕ
во четврто одделение**

